

Fakultet za poslovne studije i pravo
Fakultet za informacione tehnologije i inženjerstvo
Univerziteta „Union - Nikola Tesla“ u Beogradu
Institut za srpsku kulturu, Priština - Leposavić

Međunarodni naučni skup

DA SE VEČNO PAMTI
NATO AGRESIJA NA SRJ
(REPUBLIKU SRBIJU)

Zbornik apstrakata

Beograd, mart 2020.

DA SE VEČNO PAMTI
NATO AGRESIJA NA SRJ (REPUBLIKU SRBIJU)
Međunarodni naučni skup
Zbornik apstrakata

Izdavači	Fakultet za poslovne studije i pravo Univerziteta „Union Nikola Tesla“ u Beogradu Institut za srpsku kulturu Priština - Leposavić
Suizdavač	Fakultet za informacione tehnologije i inženjerstvo Univerziteta „Union Nikola Tesla“ u Beogradu
Za izdavače	Prof. dr Milan Radosavljević, dekan Fakulteta za poslovne studije i pravo, Univerziteta „Union Nikola Tesla“ u Beogradu Prof.dr. Dragan Tančić, direktor Instituta za srpsku kulturu, Priština - Leposavić
Urednik zbornika	Prof. dr Miodrag Gordić
Dizajn korica	Zoran Bojanić
Priprema za štampu	Zoran Bojanić
Štampa	Beopress, Beograd
Godina	2020.
Tiraž	200
Redakcija	Fakultet za poslovne studije i pravo, Staro sajmište 29, Jurija Gagarina 149A, 11070 Novi Beograd Telefon: +381 11 40 03 539 info@fjsp.edu.rs www.fjsp.edu.rs

ISBN 978-86-81088-37-1

Faculty for business studies and law
Faculty of information technology and engineering
University “ Union - Nikola Tesla”, Belgrade
Institute for Serbian culture with headquarters in Leposavić

International scientific conference

TO REMEMBER FOREVER
NATO AGGRESION ON SRJ
(REPUBLIC OF SERBIA)

Book of Abstracts

Belgrade, 2020

NAUČNI ODBOR

Prof. dr Milan Radosavljević, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
Emeritus prof. dr Života Radosavljević, Integrisani obrazovni sistem za društvene i prirodne nauke, Beograd, Srbija

Prof. dr Dragan Tančić, Institut za srpsku kulturu, Priština – Leposavić, Srbija

Prof. dr Maja Anđelković, Fakultet za informacione tehnologije i inženjerstvo, Beograd, Srbija

Prof. dr Milan Milošević, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija

Prof. dr Tatjana Senjuškina, Krimski federalni Univerzitet Vernadski, Simferopolj, Ruska Federacija

Prof. dr Iztok Podbregar, Fakulteta za organizacione nauke, Kranj, Univerzitet u Mariboru, Slovenija

Prof. dr Polona Šprajc, Fakulteta za organizacione nauke, Kranj, Univerzitet u Mariboru, Slovenija

Prof. dr Dejan Mihailović, Tehnički univerzitet Monterei, Meksiko

Prof. dr Aleksandar Fedorov, Pedagoški institut, Taganrog, Rusija

Prof. dr Milenko Macura, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Srbija

Prof. dr Jovan Bazić, Univerzitet u Kosovskoj Mitrovici, Kosovska Mitrovica, Srbija

Dr Aleksandra Pećinar, Nacionalna istraživačka fondacija „Elefterios K. Venizelos” Chania, Krit, Grčka

Prof. dr Branko Krga, Fakultet za diplomatiju i bezbednost, Beograd, Srbija

Prof. dr Obrad Stevanović, Kriminalističko policijska akademija, Beograd, Srbija

Prof. dr Saša Knežević, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Niš, Srbija

Prof. dr Marko Atlagić, Filozofski fakultet, Kosovska Mitrovica

Prof. dr Srđan Aleksić, Advokatska kancelarija Aleksić, Niš

Prof. dr Vladeta Radović, Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu, Niš, Srbija

Prof. dr Božidar Forca, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija

Prof. dr Olja Arsenijević, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija

Prof. dr Jan Marček, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija

Prof. dr Marko Parezanović, Akademija za nacionalnu bezbednost, Beograd, Srbija

Doc dr Ivan Petrović, Vojna akademija, Univerzitet odbrane, Beograd, Srbija

Doc dr Ivan Vulić, Vojna akademija, Univerzitet odbrane, Beograd, Srbija

Doc. dr Relja Željki, Akademija za nacionalnu bezbednost, Beograd, Srbija

Doc. dr Aleksandar Martinović, Pravni fakultet, Novi Sad

- Dr Velibor Lazarević, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Jasmina Ahmetagić, viši naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Marija Jeftimijević Mihajlović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Ana Stišović Milovanović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Aleksandar Pavlović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Zvezdana Elezović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Gordan Bojković, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Srđan Slović, viši naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Dragana Janjić, viši naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Ivan Becić, viši naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Vesna Zarković, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Dalibor Velojić, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Mirjana Bečejski, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Ana Mumović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Dr Ivana Ženarju-Rajović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Laposavić, Srbija
- Prof. dr Miodrag Gordić, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija.

SCIENTIFIC COMMITTEE

prof. dr Milan Radosavljevic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

Emeritus Prof. dr Života Radosavljević, Integrated Education System for the Social and Natural Sciences, Belgrade, Serbia

prof.dr Dragan Tancic, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia

prof. dr Maja Andjelkovic, Faculty of Information Technology and Engineering, Belgrade, Serbia

prof. dr Milan Milosevic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

профессор Татьяна Сеньюшкина, Крымский федеральный университет имени В.И.Вернадского, Симферополь, Российская Федерация

prof.dr Iztok Podbregar, Faculty of Organizational Sciences, Kranj, University of Maribor, Slovenia

prof.dr Polona Sprajc, Faculty of Organizational Sciences, Kranj, University of Maribor, Slovenia

prof.dr Dejan Mihailovic, Monterey Technical University, Mexico

prof.dr Aleksandar Fedorov, Pedagogical Institute, Taganrog, Russia

prof. dr Milan Macura, Ministry of education, science and technological development, Belgrade, Serbia

Professor Dr. Jovan Bazic, University of Kosovo Mitrovica, Kosovska Mitrovica, Serbia

dr Aleksandra Pecinar, National research foundation “Elefterios K. Venizelos” Chania, Crete, Greece

prof.dr Sasa Knezevic, Faculty of Law, University of Niš, Niš, Serbia

prof.dr Marko Atlagic, Faculty of Philosophy, Kosovska Mitrovica

prof. dr Srdjan Aleksic, Law Office Aleksić, Niš

prof.dr Vladeta Radovic, Faculty of Philosophy, University of Niš, Niš, Serbia

prof.dr Bozidar Forca, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

prof.dr Olja Arsenijevic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

prof.dr Branko Krga, Faculty of Diplomacy and Security, Belgrade, Serbia

prof.dr Jan Marcek, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

prof. dr Marko Parezanovic, National Security Academy, Belgrade, Serbia

assist. prof. dr Ivan Petrovic, Military Academy, University of Defense, Belgrade, Serbia

- assist. prof. dr Ivan Vulic, Military Academy, University of Defense, Belgrade, Serbia
- assist. prof. dr Relja Zeljski, National Security Academy, Belgrade, Serbia
- assist. prof. dr Aleksandar Martinovic, Faculty of Law, Novi Sad
- dr Velibor Lazarevic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Jasmina Ahmetagic, Senior Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Marija Mihajlovic Jeftimijevic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Ana Stisovic Milovanovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Aleksandar Pavlovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Zvezdana Elezovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Gordan Bojkovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Srdjan Slovic, Senior Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Dragana Janjic, Senior Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Ivan Becic, Senior Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Vesna Zarkovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Dalibor Velojic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Mirjana Becejski, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Ana Mumovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- dr Ivana Zenarju-Rajovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
- prof. dr Miodrag Gordic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

ORGANIZACIONI ODBOR

Prof. dr Miodrag Gordić, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
Prof. dr Dragan Tančić, Institut za srpsku kulturu – Priština, Leposavić, Srbija
msr Vladana Lilić, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
msr Bojan Zdravković, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
msr Ena Todorović, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
Doktorand Marija Majstorović, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija
msr Bojana Burić-Mutavčić, Fakultet za informacione tehnologije i inženjerstvo, Beograd, Srbija
Doktorand Milan Macura, Pravni Fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija
Dipl. politikolog Petar Tančić, Fakultet za poslovne studije i pravo, Beograd, Srbija.

ORGANIZING COMMITTEE

prof. dr Miodrag Gordic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia
prof.dr Dragan Tancic, Institute for Serbian Culture, Pristina-Leposavic, Serbia
MSc Vladana Lilic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia
LL.M. Bojan Zdravkovic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia
LL.M. Ena Todorovic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia
PhD student Marija Majstorovic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia
MA Bojana Buric-Mutavci, Faculty of information technology and engineering, Belgrade, Serbia
PhD student Milan Macura, Faculty of Law, University of Belgrade, Serbia
graduate politikologist Petar Tancic, Faculty of Business Studies and Law, Belgrade, Serbia

RECENZENTI

Prof. dr Branko Krga, Fakultet za diplomatiju i bezbednost, Beograd, Srbija

Dr Aleksandra Pećinar, Nacionalna istraživačka fondacija „Elefterios K.

Venizelos” Chania, Krit, Grčka

Prof. dr Obrad Stevanović, Kriminalističko policijska akademija, Beograd, Srbija

Prof. dr Polona Šprajc, Fakultet organizacionih nauka, Kranj, Univerziteta u Mariboru, Slovenija

Tatjana Senjuškina, Krimski federalni univerzitet Vernadski, Simferopolj, Ruska Federacija

Prof. dr Dejan Mihailović, Tehnički univerzitet Monterei, Meksiko

Prof. dr Dragan Tančić, Institut za srpsku kulturu, Leposavić, Srbija

Prof. dr Božidar Forca, Fakultet za poslovne studije i pravo, Univerziteta „Union - Nikola Tesla“, Beograd, Srbija

Prof. dr Marko Parezanović, Akademija za nacionalnu bezbednost, Beograd, Srbija

Prof. dr Olja Arsenijević, Fakultet za poslovne studije i pravo, Univerziteta „Union - Nikola Tesla“, Beograd, Srbija

Prof. dr Miodrag Gordić, Fakultet za poslovne studije i pravo, Univerziteta „Union Nikola Tesla“, Beograd, Srbija

Mihail Papas, Fakultet za strane jezike i književnost, Univerzitet u Bukureštu, Rumunija

Dalibor Velojić, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Leposavić, Srbija

Jasmina Ahmetagić, viši naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Leposavić, Srbija

Ana Stišović, naučni saradnik, Institut za srpsku kulturu – Priština, Leposavić, Srbija

REVIEWERS

prof.dr Branko Krga, Faculty of Diplomacy and Security, Belgrade, Serbia
dr Aleksandra Pecinar, National research foundation “Elefterios K. Venizelos”
Chania, Crete, Greece

prof. dr Obrad Stevanovic, Criminal Police Academy, Belgrade, Serbia

prof. dr Polona Sprajc, Faculty of organizational sciences, University of
Maribor, Slovenia

профессор Татьяна Сенюшкина, Крымский федеральный университет
имени В.И.Вернадского, Симферополь, Российская Федерация

prof. dr Dejan Mihailovic, Monterey Technical University, Mexico

prof. dr Dragan Tancic, Institut of Serbian culture, Leposavić, Serbia

Prof. dr Bozidar Forca, Faculty for business studies and law, University “Union
- Nikola Tesla”, Belgrade, Serbia

prof. dr Marko Parezanovic, National Security Academy, Belgrade, Serbia

Prof. dr Olja Arsenijevic, Faculty for business studies and law, University
“Union - Nikola Tesla”, Belgrade, Serbia

Prof. dr Miodrag Gordic, Faculty for business studies and law, University
“Union - Nikola Tesla”, Belgrade, Serbia

Michail Pappas, Faculty of Foreign Languages and Literature ,University of
Bucharest, Romania

Dalibor Velojic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-
Leposavic, Serbia

Jasmina Ahmetagic, Senior Research Associate, Institute for Serbian Culture,
Pristina-Leposavic, Serbia

Ana Stisovic, Research Associate, Institute for Serbian Culture, Pristina-
Leposavic, Serbia

**Međunarodni naučni skup
NATO AGRESIJA NA SRJ(REPUBLIKU SRBIJU) DA SE VEČNO PAMTI”
PODRŽALO**

MINISTARSTVO PROSVETE, NAUKE I TEHNOLOŠKOG RAZVOJA REPUBLIKE SRBIJE

MINISTARSTVO ODBRANE REPUBLIKE SRBIJE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA REPUBLIKE SRBIJE

KANCELARIJA ZA KOSOVO I METOHIJU REPUBLIKE SRBIJE

САДРЖАЈ

PREDGOVOR	17
САТАНИЗАЦИЈА СРБА КАО ОСНОВНИ ПРЕДУСЛОВ БОМБАРДОВАЊА СРЈ 1999. ГОДИНЕ ОД СТРАНЕ НАТО АЛИЈАНСЕ	21
Марко П. Атлагић	
PROCENA EKOLOŠKIH POSLEDICA OD NATO AGRESIJE NA REPUBLIKU SRBIJU 1999. GODINE	25
Saša T. Bakrač Dragoljub Sekulović	
DID NATO'S AGGRESSION AGAINST SERBIA SET THE STAGE FOR THE STRATEGIC DECLINE OF WESTERN POWER?	29
Gregory R. Copley	
УМЕТНОСТ ПЕВА ПОСЛЕ РАТА: ГОРАН СТОЈЧЕТОВИЋ И САША ФИЛИПОВИЋ – ПОЧЕТАК И КРАЈ У СЛИЦИ БЕЗ РЕЧИ.....	33
Душица М. Филиповић	
ОД ХИБРИДНОГ РАТА ДО СВЕДИМЕНЗИОНАЛНИХ ОПЕРАЦИЈА ПРЕКО КРШЕЊА МЕЂУНАРОДНОГ ПРАВА	35
Божидар Форца	
ОДРЕЂИВАЊЕ ОСНОВНИХ ЗАХТЕВА ЗА ИЗБОР ТАКТИЧКОГ РАДАРА ЗА КОНТРОЛУ ВАЗДУШНОГ ПРОСТОРА НА ОСНОВУ ИСКУСТАВА ИЗ УПОТРЕБЕ ЈЕДИНИЦА ВАЗДУШНОГ ОСМАТРАЊА И ЈАВЉАЊА У ТОКУ ОДБРАНЕ ОД НАТО АГРЕСИЈЕ.....	39
Миодраг Л. Гордић Иван Б. Петровић Ђорђе Ђукић	
SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA U ODBRANI OD NATO AGRESIJE NA SRBIJU I CRNU GORU 1999. GODINE.....	43
Jovan Janjić	
КУКАВИЦЕ ОД ВЕЛИКЕ ХОЧЕ ПЕТРА ХАНДКЕА (КУКАВИЧЈЕ ДОБА ИЛИ ЖИВОТ БЕЗ БУДУЋНОСТИ)	47
Марија Јефтимијевић Михајловић Мирјана Бечејски Halimah Onalla	
НОВОСАДСКИ МОСТОВИ КАО МЕСТА СЕЂАЊА.....	51
Јасмина П. Кнежевић	

GLOBALIZACIJA, POSLEDICE, IZMAGLICE SEĆANJA - NATO BOMBARDOVANJA SR JUGOSLAVIJE.....	55
Milenko Macura	
NEKE DETERMINANTE STAVA GRAĐANA SR JUGOSLAVIJE (REPUBLIKE SRBIJE) O OTPORU NATO AGRESIJI.....	57
Jan Marček	
Zoran Kilibarda	
Jovanka Šaranović	
PROBLEM OPRAVDANOG UBISTVA U RATU I NJEGOVA ARGUMENTACIJA U SAD KAO OPRAVDANJE ZA VOJNE AKCIJE NATO I VOJNIH SNAGA SAD	61
Branko Marković	
Dejan Ilić	
ZBRINJAVANJE ZEMLJIŠTA KONTAMINIRANOG PIRALENOM USLED NATO AGRESIJE NA SRBIJU.....	65
Slobodan Mašić	
Duško Kostić	
„БЕОГРАД ЈЕ ЖИВ (ПОЗДРАВ ИЗ ХИРОШИМЕ)“ – ИСКУСТВО РАТА И СТАТУС НАРАТИВНОГ ИДЕНТИТЕТА У ЗБИРЦИ ФАСЦИКЛА 1999/2000 СТЕВАНА РАИЧКОВИЋА.....	67
Сена Михаиловић Милошевић	
АНАЛИЗА САДРЖАЈА ПРЕСУДЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ БРОЈ К. 381/2000 ОД 21. 09. 2000. ГОДИНЕ ПРОТИВ ВИЛИЈЕМА КЛИНТОНА, МЕДЛИН ОЛБРАЈТ, ЕНТОНИ БЛЕРА И ДРУГИХ, ЗБОГ АГРЕСИЈЕ НА СРЈ ТОКОМ 1999 ГОДИНЕ	69
Марина Д. Мијатовић	
Јован Гордић	
Петар Танчић	
САВЕТ ЕВРОПЕ О БОМБАРДОВАЊУ САВЕЗНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ 1999. ГОДИНЕ И О ПИТАЊУ ПОЛОЖАЈА ЦРНЕ ГОРЕ У ФЕДЕРАЦИЈИ.....	73
Ратомир Миликић	
САВРЕМЕНИ ИЗАЗОВИ ЗАШТИТЕ ОСНОВНИХ ПРИЦИПА МЕЂУНАРОДНОГ ЈАВНОГ ПРАВА СЛУЧАЈ „КОШАРЕ“	77
Nenad Milkic	
Ana Orašić	
Jovan Šarac	
НАТО АГРЕСИЈА НА СРЈ - СТРАТЕГИЈСКО ДОКТРИНАРНЕ ПОУКЕ.....	81
Вангел Милковски	
Милан Миљковић	
НАТО БОМБАРДОВАЊЕ СРЈ КРОЗ ПРИЗМУ НЕДЕЉНИХ ИНФОРМАТИВНИХ НОВИНА (НИН-А).....	85
Ена С. Мирковић	

НАД ЋОСИЋЕВИМ ТУЋИМ ВЕКОО (ВРЕМЕ ЗМИЈА, „РАТНИ“ ДНЕВНИК 1999-2000)	87
Ана Мумовић	
GRČKA ŠTAMPA O RATU U JUGOSLAVIJI 1999	89
Aleksandra M. Pećinar	
NEOLIBERALNI HEGEMONIZAM U MEĐUNARODNIM ODNOSIMA I AGRESIJA NATO NA SAVEZNU REPUBLIKU JUGOSLAVIJU	93
Zoran R. Pešić	
ПСИХОЛОШКИ РАТ ИЛИ ТЕОРИЈА ЗАВЕРЕ	97
Јелена Петровић	
Марко Парезановић	
PRIMENA MODELA “PET PRSTENOVA” U NATO AGRESIJI NA SR JUGOSLAVIJU (REPUBLIKU SRBIJU)	99
Brankica Potkonjak-Lukić	
Jovanka Šaranović	
Marija Majstorović	
NEKA PITANJA I ŠTETE U VEZI AGRESIJE NATO-A NA SR JUGOSLAVIJU	103
Milan Radosavljević	
Maja Anđelković	
Života Radosavljević	
Aleksandar Anđelković	
КОРЕНИ ОВК: ФОРМИРАЊЕ АЛБАНСКОГ СЕПАРАТИСТИЧКОГ ПОКРЕТА НА ПРОСТОРУ САП КОСОВО 1968-1989. ГОДИНЕ	107
Петар Р. Ристановић	
АГРЕСИЈА НАТО НА СЕРБИЈУ КАК ЦИВИЛИЗАЦИОННИЙ ВЪЗОВ ДЛЈА СЛАВЈАНСКИХ НАРОДОВ	109
Татјана Александровна Сениошкина	
КАРАКТЕРИСТИКЕ ШКОЛСКОГ СИСТЕМА ПОД ТУРЦИМА И ЗА ВРЕМЕ НАТО АГРЕСИЈЕ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ	113
Мирјана Симић	
КРАЈ ХХ СТОЛЕЋА КАО РОЇЕТАК КРАЈА МЕЃУНАРОДНОГ ЈАВНОГ ПРАВА – АГРЕСИЈА НА SR JUGOSLAVIJU	115
Željko Simić	
Vladan Stanković	
ПРИЛОГ ИЗУЧАВАЊУ СТРАДАЊА КРАЉЕВА И КРАЉЕВЧАНА ТОКОМ АГРЕСИЈЕ НАТО ПАКТА	119
Јован Симијановић	
Милан Матијевић	
Владана Лилић	

НАТО ИНТЕРВЕНЦИЈА НА САВЕЗНУ РЕПУБЛИКУ ЈУГОСЛАВИЈУ И МЕЂУНАРОДНО ПРАВО ЗАСНОВАНО НА ПОВЕЉИ ОУН.....	121
Срђан Словић	
ОРУЖАНА АГРЕСИЈА НАТО	123
Спасоје Смиљанић	
ОДНОСИ ВОЈСКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ПОЛИЦИЈЕ СРБИЈЕ ТОКОМ ОПЕРАЦИЈА НА КОСОВУ И МЕТОНИЈИ, ПРЕ, ЗА ВРЕМЕ И ПОСЛЕ АГРЕСИЈЕ НАТО ПАКТА НА РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ (SRJ) 1999. ГОДИНЕ.....	127
Obrad Stevanović	
ФОТОГРАФИЈЕ, ЗАПИСНИЦИ О УВИДЈАЈУ ИСТРАЗНИХ СУДИЈА, СЛУЗБЕНЕ БЕЛЕШКЕ МУП-А, ОБДУКЦИОНИ ЗАПИСНИЦИ И ИЗВОДИ ИЗ МАТИЧНИХ КЊИГА УМРЛИХ КАО ДОКУМЕНТИ О НАТО АГРЕСИЈИ НА СРЈ, РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ, КОСОВО И МЕТОНИЈУ ОД 24. МАРТА ДО 24. АПРИЛА 1999 ГОДИНЕ	129
Dragan Tančić	
Predrag Gordić	
Olja Arsenijević	
ИЗВЕШТАВАЊЕ ЛИСТА НАРОДНЕ НОВИНЕ О БОМБАРДОВАЊУ НИША И СР ЈУГОСЛАВИЈЕ 1999. ГОДИНЕ	133
Далибор Велојић	
НАТО AGGRESSION ANALYSIS AS THE CAUSE OF LONG-TERM NEGATIVE CONSEQUENCES IN THE ECONOMY AND SOCIO-ECONOMIC SITUATION IN YUGOSLAVIA.....	137
Nikola Vidović	
Milenko Dželetović	
Hatidža Beriša	
АСПИРАЦИЈЕ И ПЛАНОВИ ВЕЛИКИХ СИЛА ПРЕМА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ (1878–1945)	141
Весна С. Зарковић	
Иван М. Бецић	
ВОЈНА НЕУТРАЛНОСТ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И САРАДЊА СА НАТО КРОЗ ПАРТНЕРСТВО ЗА МИР.....	145
Реља Жељски	
Невена Гаврић	
НАЈВЕЋИ КУКАВИЧЛУК У ИСТОРИЈИ РАТОВАЊА И СРПСКЕ ЖРТВЕ.....	149
Биљана Живковић	

PREDGOVOR

Naše polazište je da kroz razmenu naučnih i stručnih znanja, doprinesemo razvoju nauke i prakse o tematici „**NATO AGRESIJA na SRJ (REPUBLIKU SRBIJU) DA SE VEČNO PAMTI**”, da razvijamo svest o značaju predmetnih sadržaja u savremenim uslovima, da damo preporuke i smernice za dalja istraživanja u ovoj oblasti, iz raznih naučnih oblasti i naučnih disciplina.

Međunarodni naučni skup „**NATO AGRESIJA na SRJ (REPUBLIKU SRBIJU) DA SE VEČNO PAMTI**” je multidisciplinarnog karaktera. Zbog toga je neophodno da sa naučnog i stručnog aspekta iz oblasti pravnih, političkih, ekonomskih, filoloških, istorijskih, socioloških, vojnih, bezbednosnih, geostrateških, etnoloških, etnomuzikoloških, antropoloških i drugih naučnih aspekata sagledati prošlost, sadašnjost i budućnost primenom tipskog modela predmeta istraživanja društvenih i drugih pojava i procesa, i to sa aspekta uslova, subjekata, motiva, interesa i ciljeva, aktivnosti, metoda i sredstava, rezultata, posledica i efekata NATO agresije na Saveznu Republiku Jugoslaviju i Republiku Srbiju i međunarodnu zajednicu.

Opredelili smo se da Fakultet za poslovne studije i pravo, Univerziteta “Union - Nikola Tesla” u Beogradu i Institut za srpsku kulturu Priština, sa sedištem u Leposaviću, organizuje naučno-stručni skup sa međunarodnim učešćem pod nazivom „**NATO AGRESIJA na SRJ (REPUBLIKU SRBIJU) DA SE VEČNO PAMTI**”

Organizaciju navedenog naučno-stručnog skupa su podržali: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, Ministarstvo odbrane, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije i Kancelarija za Kosovo i Metohiju.

U realizaciji skupa učestvuju autori iz zemlje i inostranstva, univerzitetski profesori, stručnjaci, doktoranti, studenti, kao i nosioci državnih delatnosti u ovim složenim multidisciplinarnim sadržajima.

Za skup je prijavljeno trideset devet radova iz zemlje i inostranstva.

Apstrakti radova su publikovani u zboriku apstrakata na dva radna jezika (srpskom, engleskom ili ruskom).

Radovi se prihvataju nakon pozitivne recenzije i softverske provere autentičnosti i biće objavljeni u međunarodnom tematskom zborniku (M-14), do Beogradskog sajma knjiga u Beogradu, u oktobru 2020. godine.

U ime Instituta za srpsku kulturu, Priština- Leposavić, Fakulteta za poslovne studije i pravo i Fakulteta za informacione tehnologije i inženjerstvo Univerziteta "Union - Nikola Tesla", naučnog i organizacionog odbora, zahvaljujemo se na učešću na međunarodnom naučnom skupu, sa željom za dalju i plodotvornu saradnju.

Beograd, 19.03. 2020.

**Kopredsednici
Organizacionog odbora
Prof. dr Miodrag Gordić
Prof.dr Dragan Tančić**

ZBORNİK APSTRAKATA

АСПИРАЦИЈЕ И ПЛАНОВИ ВЕЛИКИХ СИЛА ПРЕМА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ (1878–1945)

Весна С. Зарковић

*Институт за српску културу Приштина / Лепосавић, Србија,
vesna.zarkovic07@gmail.com*

Иван М. Бецић

*Институт за српску културу Приштина / Лепосавић, Србија,
becic89@gmail.com*

Апстракт: Након српско–турских ратова и Берлинског конгреса територија Косова и Метохије је и даље остала под турском влашћу. Увиђајући скори пропаст Османског царства, велике силе су овај простор доживљавале као полигон за решавање својих интереса, па су користиле сваку прилику да се умешају у збивања. У позадини су стајали лични интереси и територијалне претензије, које су се уклапале у планове њихове спољне политике. Косово и Метохија је, због свог географског положаја у центру Балкана, одакле се отварају путеви у разним правцима, представљало значајну стратешку тачку за велике силе. Поред сопствених вредности, ова територија је добијала на значају и у корелацији са ширим окружењем, па је, ако се узму у обзир и историјске прилике, сасвим разумљиво толико интересовање бројних држава.

Велике силе су крајем XIX и почетком XX века биле: Русија, Аустроугарска, Француска, Енглеска, Италија и Немачка и оне су значајно утицале на збивања на поменутој територији. Међутим, није свака од ових држава имала исте планове и претензије, нити се истим интензитетом ангажовала, од чега је зависио и њихов утицај на збивања.

Поред великих сила и балканске државе су имале своје интересе и планове у погледу територије Косова и Метохије и они су усмеравали њихово деловање. Заинтересоване су, у првом реду, биле Србија и Бугарска, затим Црна Гора и Грчка, а извесних минорних планова имала је и Румунија. С обзиром да су се збивања одигравала на територији која је тада била у саставу Османског царства, сасвим је разумљиво да је и оно утицало на развој ситуације, и то више од свих балканских држава. Деловање Османског царства испољавало се кроз званичне институције државе, али и кроз механизме који често

нису били у складу са европским достигнућима. Један од значајнијих механизма турске државе били су Арбанаси, који су били подложни утицајима развијених држава. Њихово деловање је било повезано са тренутним политичким приликама.

Долазак XX века је додатно показао значај Косова и Метохије у плановима великих сила. Балкански ратови, иако су донели ослобађање и припајање Србији, нису коначно решили питање ове територије, управо због претензија великих сила, њихових планова и деловања. Најбољи пример за то су светски ратови, Први и Други, током којих је територија Косова и Метохије била подељена између више држава. Однос великих сила према територији Косова и Метохије од Берлинског конгреса до данас представља завршну фазу решавања Источног питања. У историографији и литератури дуго се сматрало да је ово питање решено Првим светским ратом. Најновија збивања показују да то питање до данас још није увек решено.

Кључне речи: Косово и Метохија, велике силе, Србија, Османско царство, балканске државе, Источно питање.

ASPIRATIONS AND PLANS OF GREAT POWERS TOWARD KOSOVO AD METOHIJA (1878–1945)

Vesna S. Zarković

*The Institute for Serbian Culture Prishtina/Leposavić, Serbia,
vesna.zarkovic07@gmail.com*

Ivan M. Becić

The Institute for Serbian Culture Prishtina/Leposavić, Serbia, becic89@gmail.com

Abstract: *After Serbo-Turkish wars and the Berlin Congress, the territory of Kosovo and Metohija still remained under the Turkish reign. Seeing the recent demise of the Ottoman Empire, great powers had experienced this area as the field for their interests settlement so that they used each opportunity to interfere into the events. Personal interests and territorial aspirations stayed in the background which fit into their foreign policy plans. Kosovo and Metohija, due to its geographic position in the centre of the Balkans, where the roads in different directions opened, represented an important strategic point for great powers. Besides its own value, this territory was gaining its importance, so if we take into account historical circumstances, it is quite understandable such interest for numerous states.*

The great powers, at the end of the 19th and at the beginning of the 20th century, were the following: Russia, Austria-Hungary, France, England, Italy and Germany and they largely influenced the events at the mentioned territory. Nevertheless, neither of these states had the same plans and aspirations nor they engaged themselves with the same intensity, which their impact on events depended on.

Besides great powers, Balkan states had their interests and plans regarding the territory of Kosovo and Metohija and they directed their activity as well. The interested states were, first of all, Serbia and Bulgaria, then Montenegro and Greece and some minor plans had Romania. Bearing in mind the fact the events happened at the territory which was within the Ottoman Empire, it was quite understandable it had impact on the development of the situation, and more than all Balkan states. The activity of the Ottoman Empire manifested through the official institutions of the state and through mechanisms which were not often in accordance with European achievements. One of the most important mechanisms of Turkish state were the Albanians, whom

were subject to the impact of the developed states. Their activity was connected with temporary political circumstances.

The advent of the 20th century additionally showed the importance of Kosovo and Metohija in the great powers plans. Balkan wars, although had brought the liberation and annexation to Serbia, did not settled the issue of this territory due to the aspirations of great powers, their plans and activity. The best examples for that are world wars, the First and the Second one, during which the territory of Kosovo and Metohija was divided among many states. The relations of great powers toward the territory of Kosovo and Metohija from the Berlin Congress until now has represented the final phase of Eastern question settlement. In historiography and literature it had long been considered this question was settled by WWI. The recent events show that this question has not been settled yet.

Keywords: Kosovo and Metohija, great powers, Serbia, Ottoman Empire, Balkan states, Eastern question.
